

Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 23, 2021

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2021:5480](#) 05-11-2021

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan/Hulst

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2021:5524](#) 05-11-2021

Handhaving/Borsele

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:9992](#) 22-10-2021

Omgevingsvergunning milieu/Noord-Holland

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2021:2484](#) 10-11-2021

Bestemmingsplan/De Ronde Venen

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2021:2432](#) 03-11-2021

Bestemmingsplan/Rheden

Annotatie

[Verzoek om intrekking natuurvergunning](#)

mr. drs. M.M. Kaajan

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplan/Rheden

De rapporten van Plant Research International (PRI) vormen geen deugdelijke grondslag voor locatiespecifiek onderzoek. Onvoldoende gemotiveerd waarom een afstand van 30 m tussen woonbestemming en boomkwekerij in dit geval voldoende is.

Casus

Het bestemmingsplan wijzigt de bedrijfsbestemming en de agrarische bestemming van een aantal percelen naar een woonbestemming. Dit om de bouw van twee woningen mogelijk te maken in ruil voor de sloop van de op die percelen aanwezige bedrijfsbebouwing van het voormalige bouwbedrijf. Ter bescherming van het woon- en leefklimaat op de percelen van de initiatiefnemer voorziet het plan ook in een groensingel tussen zijn perceel en dat van appellant, die de boomkwekerij exploiteert. De afstand tussen de laatste bomenrij op de boomkwekerij van appellant en de gronden bestemd voor 'Wonen' bedraagt 30 m.

Rechtsvraag

Is voldoende gemotiveerd dat de afstand van 30 m tussen de woningen en de boomkwekerij in dit geval afdoende is?

Uitspraak

Uit vaste rechtspraak van de Afdeling volgt dat in het algemeen een afstand van 50 m tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt niet onredelijk wordt geacht. Het is mogelijk die afstand te verkleinen als daaraan een deugdelijke motivering ten grondslag ligt. Deze motivering moet gebaseerd zijn op een zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 30 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:855 (Houten), onder 7).

Ter beoordeling van de afstand tussen de boomkwekerij en de nieuwe woningen in het plangebied heeft de raad onderzoek laten doen door SPA ingenieurs naar de blootstelling van

de bewoners van de geplande woningen aan spuitdrift van gewasbeschermingsmiddelen afkomstig van de boomkwekerij. Zijn bevindingen heeft SPA opgenomen in zijn rapport van 15 september 2016 en geactualiseerd in het rapport van 13 november 2018. In het deskundigenbericht wijst de StAB erop dat uit het eerste rapport van SPA blijkt dat SPA gebruik heeft gemaakt van een formule die is gebaseerd op het Plant Research International (hierna: PRI)-rapport 609 uit 2015. Uit de uitspraak van de Afdeling van 6 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1741, volgt dat deze geen deugdelijke basis voor een locatiespecifiek onderzoek biedt. SPA heeft dit onderkend en zijn rapport om die reden geactualiseerd. Daarbij is SPA niet langer uitgegaan van de driftcurves in het PRI-rapport 609 uit 2015, maar van die in het PRI-rapport 441 uit 2012. Zoals de StAB ook heeft opgemerkt is in de uitspraak van de Afdeling van 16 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3018, geoordeeld dat dat laatste PRI-rapport evenmin een deugdelijke grondslag biedt voor locatiespecifiek onderzoek. [Appellant] klaagt om die reden terecht dat de rapporten van SPA niet bruikbaar zijn voor beantwoording van de vraag in welke mate de groensingel de gebruikers van de percelen aan [locatie A] zal beschermen tegen drift. Gelet hierop klaagt [appellant] eveneens terecht dat onduidelijk is welke minimale afstand van zijn boomkwekerij tot aan die percelen in acht moet worden genomen om aldaar een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te garanderen. Het besluit van 18 februari 2020 geeft er voorts geen blijk van dat de raad op enige andere wijze heeft onderzocht in hoeverre de gezondheidsrisico's ter plaatse van [locatie A] in de weg staan aan het gebruik van de boomkwekerij door [appellant]. De raad heeft derhalve niet inzichtelijk gemaakt waarom een groensingel op een afstand van 16 m tussen de laatste bomenrij van de boomkwekerij van [appellant] en het perceel aan [locatie A] een aanvaardbaar woon- en leefklimaat garandeert.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 03-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RVS:2021:2432

Zaaknummer: 202002974/1/R4

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Noord-Holland

Bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen die zien op het rapporteren over reductiemogelijkheden en de emissies van diffuse bronnen.

Casus

Verweerder heeft in het kader van een nieuwe revisievergunning voor een inrichting waar brandstoffen worden opgeslagen en samengesteld maatwerkvoorschriften gesteld, die onder meer inhouden dat verzoekster moet rapporteren over mogelijke reductiemaatregelen en over de totale diffuse emissies van diverse stoffen. Volgens verzoekster is verweerder niet bevoegd dergelijke maatwerkvoorschriften te stellen.

Rechtsvragen

1. Was verweerder bevoegd om maatwerkvoorschriften over het rapporteren over mogelijke emissiereductie te stellen?
2. Heeft verweerder aanleiding kunnen zien om deze maatwerkvoorschriften te stellen?
3. Was verweerder bevoegd om maatwerkvoorschriften over het rapporteren over de emissies te stellen?

Uitspraak

1. De voorzieningenrechter ziet vooralsnog geen grond om te oordelen dat verweerder aan artikel 2.4, achtste lid, onder c, en artikel 2.7, tweede lid, van het Activiteitenbesluit niet de bevoegdheid kan ontleen om een maatwerkvoorschrift te stellen, inhoudende een verplichting tot (extra) monitoring van en rapporteren over emissies van diffuse bronnen. Strekking van genoemde bepalingen is dat nadere eisen gesteld kunnen worden als dat nodig is, en deze bepaling zou zinledig zijn als verweerder Eurotank voorafgaand daaraan niet zou kunnen verplichten om de gegevens te verzamelen en te delen die nodig zijn om te kunnen

beoordelen of (andere) nadere eisen moeten worden gesteld.

2. De voorzieningenrechter ziet voorshands in hetgeen Eurotank heeft aangevoerd ook geen grond om te oordelen dat verweerder toepassing van genoemde bevoegdheid in dit geval achterwege had moeten laten. Voor ZZS geldt immers een minimaliseringsverplichting, ook in de situatie dat MTR en VR niet worden overschreden.

Dat al een vijfjaarlijkse rapportageplicht geldt, en maatwerkvoorschrift 1 een verzwaring van die rapportageplicht is, maakt het (voorlopige) oordeel van de voorzieningenrechter niet anders. Integendeel, op grond van de vijfjaarlijkse rapportageplicht als bedoeld in artikel 2.4, derde lid, van het Activiteitenbesluit is verzoekster al gehouden om verweerder te informeren over de emissie van ZZS en in het kader daarvan zal verzoekster al het nodige moeten monitoren en rapporteren. Er valt mede gelet daarop niet in te zien dat maatwerkvoorschrift 1 een zodanig zware extra belasting met zich meebrengt dat dit niet (meer) van Eurotank te vergen valt. De stelling dat het niet mogelijk is om al hangende het beroep extra te monitoren en te rapporteren, heeft Eurotank onvoldoende onderbouwd.

3. De voorzieningenrechter ziet voorsnog geen grond om te oordelen dat verweerder niet bevoegd is om genoemde maatwerkvoorschriften te stellen. Artikel 5.50, eerste lid, van het Activiteitenbesluit staat het stellen van andere eisen immers zonder meer toe, tenzij het belang van het milieu zich daartegen verzet en ook artikel 5.51, derde lid, van het Activiteitenbesluit lijkt deze mogelijkheid te bieden, uitgaande van dezelfde redenering als genoemd bij rechtsvraag 1.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 22-10-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:9992

Zaaknummer: 21/2051

Wetsartikelen: 2.4 lid 8 Activiteitenbesluit, 2.7 lid 2 Activiteitenbesluit, 5.50 lid 1 Activiteitenbesluit en 5.51 lid 3 Activiteitenbesluit

ANNOTATIE

Verzoek om intrekking natuurvergunning***mr. drs. M.M. Kaajan******Annotatie bij Rechtbank Gelderland 22 oktober 2021,
ECLI:NL:RBGEL:2021:5684.***

1. In deze uitspraak gaat het om een verzoek om intrekking van een vergunning die op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) is verleend. Het betreft een onherroepelijke vergunning. Deze uitspraak biedt daarmee een mooi voorbeeld van de wijze waarop de rechtbank de criteria uit de Logtsebaan-uitspraak (ABRvS 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:71) toepast. In die uitspraak gaat de Afdeling voor het eerst duidelijk in op de intrekkinggronden uit artikel 5.4 van de Wnb. Deze intrekkinggronden kunnen verdeeld worden in intrekkingbevoegdheden (art. 5.4, eerste lid, van de Wnb) en een intrekkingverplichting (art. 5.4, tweede lid, van de Wnb). Bij toepassing van de intrekkingbevoegdheden is, zo overwoog de Afdeling, een afweging van belangen op zijn plaats. In het kader van die belangenafweging moeten onder andere de belangen van de vergunninghouder, het belang van de rechtszekerheid (zoals het kunnen vertrouwen op de onherroepelijkheid van een vergunning) en ook het belang van de bescherming van Natura 2000-gebieden meegewogen worden.

2. Bij het bestaan van een verplichting tot intrekking, is er geen plaats voor een belangenafweging. Een dergelijke verplichting ontstaat (zie art. 5.4, tweede lid, van de Wnb) als intrekking nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Op grond van die bepaling zijn lidstaten verplicht om zogeheten passende maatregelen te treffen om verslechtering van Natura 2000-gebieden te voorkomen. Intrekking van een vergunning, ook als deze onherroepelijk is, kan zo'n passende maatregel zijn, zo leerde ons de Logtsebaan-uitspraak. Dat is bijvoorbeeld het geval als de kwaliteit van Natura 2000-gebieden is verslechterd sinds het moment dat het natuurgebied als Natura 2000-gebied is gekwalificeerd, stikstofdepositie een van de mogelijke oorzaken van deze verslechtering is en de natuurvergunning is verleend voor een activiteit die leidt tot stikstofdepositie op dit Natura 2000-gebied. Als zo'n situatie zich voordoet, kan een verzoek tot intrekking van een natuurvergunning alleen worden afgewezen als er andere passende maatregelen beschikbaar

zijn waarmee de verslechtering ongedaan, of in ieder geval tot stilstand, kan worden gebracht. Zijn deze passende maatregelen niet beschikbaar, dan komt de intrekking van een natuurvergunning uitdrukkelijk in beeld, zo overwoog de Afdeling in de Logtsebaan-uitspraak, met name als door deze intrekking wel binnen afzienbare termijn een relevante verbetering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden kan worden bereikt. Overigens maakt de Afdeling in die uitspraak niet duidelijk wat moet worden begrepen onder de termen ‘relevante verbetering’ en ‘binnen afzienbare termijn’. Pas als er meerdere passende maatregelen beschikbaar zijn, en intrekking van een vergunning hier één van is, is er ruimte voor een (belangen)afweging.

3. In de uitspraak van 22 oktober 2021 staat het besluit van GS van Gelderland centraal, waarin een verzoek tot intrekking van een vergunning is geweigerd. In beroep gaat het om de vraag of dit besluit terecht is genomen. Daarbij komt zowel de intrekkingbevoegdheid van artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb aan de orde, als de intrekkingverplichting van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb. De vergunning waarvan om intrekking was verzocht, betrof een vergunning die met gebruikmaking van het Programma Aanpak Stikstof (‘PAS’) was verleend. Door eiser werd ten eerste aangevoerd dat deze vergunning in strijd met de wet was verleend en dat om die reden een bevoegdheid tot intrekking bestond. De rechtbank gaat in dat betoog mee. Dat is mijns inziens ook terecht. Op grond van artikel 5.4, eerste lid, sub c, van de Wnb bestaat er een bevoegdheid tot intrekking van een natuurvergunning wanneer deze ‘in strijd met wettelijke voorschriften’ is verleend. Met de uitspraak van 29 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1603) heeft de Afdeling vastgesteld dat het PAS onverbindend is en dat vergunningen die gebaseerd zijn op het PAS in strijd met de relevante wettelijke bepalingen zijn verleend. In die uitspraak overwoog de Afdeling evenwel dat vergunningen die op basis van het PAS verleend waren en onherroepelijk waren, hun rechtskracht behielden en dat deze vergunningen, met die uitspraak, dus niet van rechtswege waren vervallen. Dat laat echter onverlet dat de Wnb het mogelijk maakt om dergelijke vergunningen in te trekken.

4. Toch betekent dit niet dat GS, bij afweging van alle relevante belangen, op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb ook tot intrekking van de vergunning over hadden moeten gaan. De rechtbank onderschrijft de belangenafweging van GS, waarbij de gevolgen voor de vergunninghouder zijn afgezet tegen de effecten die de intrekking heeft voor de natuurwaarden van de relevante Natura 2000-gebieden. Daarbij hebben GS onder andere betrokken dat sprake was van een onherroepelijke natuurvergunning, waaraan rechtszekerheid kan worden ontleend. Verder zou de biomassacentrale slechts leiden tot beperkte stikstofdepositie, te weten maximaal 0,19 mol/ha/jr op het Natura 2000-gebied Rijntakken en 0,09 mol/ha/jr op het Natura 2000-gebied de Veluwe. Dit zouden, aldus GS, hoeveelheden zijn die in de categorie van inrichtingen die vergunningplichtig zijn, als laag

worden aangemerkt. Intrekking van de natuurvergunning zou daarom, volgens GS, nauwelijks enig positief effect op Natura 2000-gebieden hebben. Deze redenering kan ik op zich goed volgen; de waarde die wordt gehecht aan de rechtszekerheid van onherroepelijke vergunning lijkt mij, zeker bij een bevoegdheid tot intrekking, terecht.

5. Wat wel opvalt is de stelling van GS dat, vanwege de beperkte stikstofdepositie die de biomassacentrale jaarlijks op Natura 2000-gebieden mag veroorzaken, intrekking van de natuurvergunning 'nauwelijks enig positief effect' zou hebben op Natura 2000-gebieden. Deze opvatting – die door de rechtbank wordt gevolgd – was wellicht ook een valide reden geweest om aan de weigering van het verzoek tot intrekking op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb ten grondslag te leggen. Immers: zoals hiervoor al aangegeven, overwoog de Afdeling in de Logtsebaan-uitspraak dat intrekking van een natuurvergunning, bij wijze van passende maatregel, aan de orde kan zijn als met deze intrekking binnen afzienbare termijn een 'relevante verbetering' van de natuurkwaliteit van Natura 2000-gebieden zou kunnen worden gerealiseerd. Als het wegnemen van de maximale stikstofdepositie van de biomassacentrale nauwelijks een positief effect op deze natuurkwaliteit zou kunnen hebben, zie ik niet goed in waarom, aan de hand van de Logtsebaan-criteria, intrekking van die vergunning wél kan worden aangemerkt als passende maatregel. Dit argument lijkt door GS echter niet te zijn aangevoerd ter onderbouwing van het verzoek tot intrekking van de natuurvergunning als passende maatregel.

6. In het bestreden besluit stelden GS daarentegen dat intrekking van de natuurvergunning niet strikt noodzakelijk was om te voldoen aan artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Aan deze verplichting zou kunnen worden voldaan door andere passende maatregelen. Ik leid daaruit af dat GS, op het moment dat het bestreden besluit werd genomen, nog geen zicht hadden op de concrete (andere) passende maatregelen die zouden worden getroffen. Deze passende maatregelen werden nog (zie r.ov. 8.1) in een 'breder perspectief' onderzocht. Die motivering werd door de rechtbank niet voldoende geacht. Kijkend naar de overwegingen van de Afdeling in de Logtsebaan-uitspraak is dat een terechte conclusie. In het verweerschrift hadden GS echter nog gewezen op andere, meer concrete maatregelen die inmiddels waren voorzien. Het betrof maatregelen die zijn opgenomen in vier documenten, te weten (i) de Uitvoeringsagenda Gelderse Maatregelen Stikstof 2021-2025; (ii) het Beheerplan Natura 2000 Rijntakken; (iii) het Beheerplan Natura 2000 de Veluwe en (iv) de Contournota Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering. Uit deze vier documenten bleek voldoende concreet, aldus de rechtbank, op welke wijze uitvoering wordt of zal worden gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie op, in ieder geval, de twee Natura 2000-gebieden waarop de biomassacentrale ook stikstofdepositie veroorzaakt. Naar het oordeel van de rechtbank zal het pakket aan maatregelen leiden tot een 'relevante verbetering' op het gebied

van stikstofdepositie en heeft verweerder voldoende inzichtelijk gemaakt dat de maatregelen 'binnen afzienbare termijn' zullen worden uitgevoerd. De rechtbank past daarmee duidelijk de Logtsebaan-criteria toe. De uitspraak is aldus de eerste uitspraak waarin de weigering van een verzoek tot intrekking op basis van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb overeind blijft (zie voor een eerdere uitspraak waarin de weigering door de rechtbank werd vernietigd de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 19 april 2021, ECLI:NL:RBNNE:2021:1466). De uitspraak biedt daarmee een bruikbaar voorbeeld voor een situatie waarin een verzoek om intrekking, bij wijze van passende maatregel, moet worden beoordeeld.

7. Tot slot wijs ik graag nog op twee aandachtspunten. De uitspraak laat zien dat de rechtbank nagaat (zie r.ov. 10.1) of de beoogde maatregelen leiden tot een 'noodzakelijke daling van stikstofdepositie'. Weliswaar is een daling van stikstofdepositie, met inwerkingtreding van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering, sinds 1 juli 2021 een zelfstandige verplichting (zie art. 1.12a van de Wnb) geworden; daling van stikstofdepositie is geen verplichting die rechtstreeks uit de Habitatrichtlijn kan worden afgeleid. Die richtlijn verplicht tot het behalen van een gunstige staat van instandhouding (art. 6, eerste lid) en tot het voorkomen van (dreigende) verslechtering. Verlaging van stikstofdepositie kan (en zal) een middel zijn waarmee invulling kan worden gegeven aan deze verplichtingen uit de Habitatrichtlijn, maar is vanuit Europeesrechtelijk perspectief geen doel op zich. Bij de vraag naar de toereikendheid van voldoende (andere) passende maatregelen moet dan ook centraal staan welke andere passende maatregelen worden getroffen om een (dreigende) verslechtering te voorkomen; dat kunnen dus ook passende maatregelen zijn die niet noodzakelijkerwijs leiden tot een daling van stikstofdepositie. Ten tweede laat de rechtbank terecht zien dat de verplichting tot het treffen van passende maatregelen een voortdurende verplichting is. Dat betekent (zie ook r.ov. 11) dat, ondanks dat de rechtbank nu heeft vastgesteld dat er voldoende andere passende maatregelen zijn voorzien en dat er om die reden geen verplichting bestaat om de vergunning in te trekken, deze conclusie in de toekomst een andere kan zijn. Onder andere omdat nog niet van alle aangekondigde maatregelen op dit moment duidelijk is of ze zullen worden getroffen en welke effecten deze maatregelen precies zullen hebben. De rechtbank benadrukt daarmee, terecht, dat GS in de nabije toekomst daadwerkelijk aan de slag moeten gaan met de verdere uitwerking en uitvoering van de aangekondigde of andere maatregelen.

RECHTSPRAAK

Handhaving/Borsele

Bij ontbreken van een toetsingskader is er alleen sprake van overmatige rookhinder ten gevolge van houtstook als daar evident sprake van is.

Casus

Eisers ervaren bij wind uit noordelijke richting overlast van het stoken van de houtkachel door de bewoners van [adres] in [plaatsnaam]. Eisers hebben last van stank in hun woning en geprikkelde ogen. Het college heeft het verzoek om handhavend op te treden afgewezen.

Rechtsvragen

1. Heeft het college voldoende onderzocht of er sprake is van houtrookoverlast?
2. Had nader onderzoek kunnen bijdragen aan het constateren van overmatige houtrookoverlast?

Uitspraak

1. Nadat eisers het handhavingsverzoek in februari 2020 hebben ingediend, heeft het college regelmatig de website www.stookwijzer.nu geraadpleegd om te bezien of er een negatief stookadvies voor de omgeving van de [straatnaam] was afgegeven. Dat was in die maand niet het geval. Omdat de wind niet uit noordelijke richting kwam, waarbij eisers met name overlast ervaren, heeft het college geen aanleiding gezien om ter plaatse een controle uit te voeren door de toezichthouder. Op 2 maart 2020 kwam de wind wel uit noordelijke richting en is op de hiervoor genoemde website een negatief stookadvies afgegeven. De toezichthouder is op deze datum ter plaatse geweest om waar te nemen of sprake was van overmatige houtstooklucht.

De rechtbank is van oordeel dat het onderzoek beperkt is geweest nu slechts eenmaal een ambtenaar ter plaatse is geweest om te ruiken of sprake was van overmatige geurhinder. Het college had meer onderzoek kunnen doen.

2. Nee, dat onvoldoende onderzoek is verricht laat onverlet dat nader onderzoek, zelfs als het was uitgevoerd door een zogenoemde gecertificeerde neus, niet had kunnen bijdragen aan het door eisers gewenste resultaat, namelijk het vaststellen van overmatige houtrookoverlast. Er zijn immers geen normen vastgesteld waaraan getoetst kan worden. Verder bestaan geen algemeen aanvaarde inzichten ten aanzien van de vraag of, en zo ja, onder welke omstandigheden en bij welke frequentie, rook, afkomstig van gebruik van een houtkachel schade aan de mens toebrengt. Het door eisers ingebrachte kennisdocument 'Houtstook in Nederland' geeft geen eenduidige norm bij welke mate van blootstelling onder welke frequenties en omstandigheden de rook schadelijk is voor de gezondheid. De Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) geeft in het rapport 'Gezondheids- en hindereffecten door houtkachels van particulieren' evenmin een norm, maar een advies dat slechts wordt gezien als een eerste aanzet voor een handhavingssysteem. Nu een toetsingskader ontbreekt, kan overmatige rookhinder alleen worden vastgesteld als er evident sprake van is, bijvoorbeeld als het letterlijk zwart ziet van de rook. Daarvan is niet gebleken.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 05-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2021:5524

Zaaknummer: AWB- 20_10002

Wetsartikelen: 7.22 Bouwbesluit

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan/Hulst

Onderzoek naar verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen door bollenteelt dient niet alleen betrekking te hebben op verspreiding door drift, maar ook door verdamping en huisstof.

Casus

Eiser heeft een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning om een perenboomgaard te legaliseren, waarvan hij de beheerder is. De aanvraag ziet op de activiteit 'gebruiken in strijd met het bestemmingsplan'. De fruitboomgaard ligt, in strijd met het bestemmingsplan, binnen een afstand van 50 m tot gronden met de bestemming 'wonen'. De kortste afstand van de buitenste bomenrij tot het perceel met de bestemming 'wonen' bedraagt circa 8 m. Verweerder was aanvankelijk voornemens de vergunning te verlenen, maar heeft de vergunning alsnog geweigerd omdat de PRI 2015, waarnaar in een rapport bij de aanvraag werd verwezen, geen deugdelijke grondslag is voor een locatiespecifiek onderzoek. Naar aanleiding daarvan heeft eiser een rapport van SPA WNP overgelegd. In dit rapport heeft verweerder geen aanleiding gezien om de vergunning alsnog te verlenen.

Rechtsvraag

Had verweerder in het rapport van SPA WNP aanleiding moeten zien om de vergunning alsnog te verlenen?

Uitspraak

Het college heeft, onder verwijzing naar de weigering van afgifte van de verklaring van geen bedenkingen, aan de weigering de omgevingsvergunning te verlenen ten grondslag gelegd dat op basis van het onderzoeksrapport van SPA WNP onvoldoende verzekerd is dat bij een afstand korter dan 50 m het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen gegarandeerd is. Het college heeft daarbij gewezen op het rapport van het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) 2019-0052.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft het college zich terecht op het standpunt gesteld dat

met het onderzoek van SPA WNP van 16 juli 2019 de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ter plaatse van de woningen onvoldoende inzichtelijk is gemaakt. De rechtbank overweegt daartoe als volgt.

Vaststaat dat het onderzoek van SPA WNP uitsluitend ziet op drift: het verwaaien van spuitnevel. Naar het oordeel van de rechtbank heeft het college zich terecht op het standpunt gesteld dat uit het rapport van het RIVM 2019-0052 volgt dat verspreiding bij bollenteelt niet alleen plaatsvindt via drift, maar ook via verdamping en huisstof en dat het onderzoek van SPA WNP dus ten onrechte beperkt is tot drift. Dat, zoals eiser heeft aangevoerd, in fruitboomgaarden anders dan in de bollenteelt verspreiding uitsluitend via drift zou plaatsvinden, heeft eiser naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende onderbouwd. Dat, zoals eiser heeft gesteld, de grond onder de fruitboomgaard niet wordt bewerkt, betekent immers niet dat er in het geheel geen verspreiding door huisstof plaatsvindt. Daarbij merkt de rechtbank op dat aan locatiespecifiek onderzoek hoge eisen moeten worden gesteld, omdat gewasbeschermingsmiddelen ernstige negatieve gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid van mensen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 05-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2021:5480

Zaaknummer: AWB- 20_6377

Wetsartikelen: 2.12 lid 1 onder a onder 3 Wabo

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplan/De Ronde Venen

Woonschip is, gelet op artikel 1, zevende lid, van de Woningwet in casu een bouwwerk omdat het niet gebruikt wordt voor de vaart.

Casus

Appellanten zijn eigenaar van een woonschip. Zij hebben beroep ingesteld tegen het plan, omdat volgens hen voor de gronden waarop het woonschip is afgemeerd ten onrechte niet is voorzien in een bouwvlak. De gronden zijn alleen bestemd als ligplaats voor een woonschip. Volgens appellanten is het woonschip al in 1975 op de huidige ligplaats afgemeerd met geen andere intentie dan om erin te wonen. Volgens de raad was de ligplaats van het woonschip niet als zodanig bestemd in het voorheen geldende bestemmingsplan, zodat in zoverre sprake was van strijdig gebruik. De raad heeft beoogd de bestaande situatie als zodanig te bestemmen. Het woonschip is volgens de raad geen bouwwerk en daarom bestaat geen aanleiding voor het toekennen van een bouwvlak aan de gronden van de ligplaats. De raad heeft in dit verband gewezen op artikel 1, zevende lid, van de Woningwet, waarin is vastgelegd dat een schip dat wordt gebruikt voor verblijf en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart geen bouwwerk is.

Rechtsvraag

Is het woonschip van appellanten, gelet op artikel 1, zevende lid, van de Woningwet, een bouwwerk?

Uitspraak

Aan de gronden waar het (oorspronkelijke) woonschip was afgemeerd, is de bestemming 'Wonen', met de aanduiding 'woonschepenligplaats' toegekend. Voor deze gronden is niet voorzien in de aanduiding 'bouwvlak'. In artikel 25, lid 25.1, aanhef en onder c, van de planregels is bepaald dat de voor 'Wonen' aangewezen gronden ter plaatse van de aanduiding 'woonschepenligplaats' zijn bestemd voor een ligplaats voor een woonschip. In artikel 1, lid 1.117, van de planregels staat dat onder 'woonschip' wordt verstaan 'een varend schip dat uitsluitend of in hoofdzaak wordt gebruikt voor, of te oordelen naar zijn constructie of

inrichting uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het wonen'. Het begrip 'varend schip' is gedefinieerd in artikel 1.105. Volgens deze bepaling is dit een schip 'dat bestemd is voor de vaart'. Volgens de definitiebepaling is daarbij onder meer de bedoeling van belang waarmee het schip oorspronkelijk is of wordt gemaakt, alsook of het schip gebruikt mag worden om ermee te varen op grond van de Binnenvaartwet.

Niet in geschil is dat de raad bij het vaststellen van het plan het uitgangspunt heeft gehanteerd om het feitelijk bestaande gebruik als zodanig te bestemmen. De raad heeft dus beoogd het gebruik van het woonschip voor bewoning 'te legaliseren'. Uit de hiervoor weergegeven bepalingen van het plan volgt dat permanente bewoning van het woonschip is toegelaten. De vraag die voorligt is, of het woonschip een 'bouwwerk' (en daarmee een gebouw) is in de zin van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Indien dit het geval is, dan is voor de rechtmatige aanwezigheid van het woonschip op de ligplaats tevens een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen vereist. De vastgestelde planregeling verzet zich echter tegen een gebouw op de ligplaats, omdat voor deze gronden niet is voorzien in een bouwvlak, althans in een planregeling op grond waarvan gebouwen zijn toegelaten. In artikel 25, lid 25.2, van de planregels is namelijk bepaald dat op gronden met de bestemming 'Wonen' gebouwen alleen zijn toegelaten binnen het bouwvlak.

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in haar uitspraak van 16 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1331, is het begrip 'bouwwerk' in de Wabo niet gedefinieerd. Gelet op de geschiedenis van totstandkoming van deze wet (Kamerstukken II 2006/07, 30 844, nr. 3, blz. 91 en 92) sluit de Wabo voor de betekenis van het begrip 'bouwwerk' aan bij de Woningwet. Voor de uitleg van het begrip bouwwerk dient daarom ook bij toepassing van de Wabo aansluiting te worden gezocht bij de Modelbouwverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, waarin een omschrijving van dit begrip is opgenomen. De definitie van bouwwerk in de Modelbouwverordening luidt: 'elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren'.

De wetgever heeft artikel 1, zevende lid, opgenomen in de Woningwet naar aanleiding van de voornoemde uitspraak van de Afdeling van 16 april 2014. De bepaling is toegevoegd bij de 'Wet verduidelijking voorschriften woonboten' (Wijziging van de Woningwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in verband met de verduidelijking van voorschriften voor woonboten). In de toelichting (Kamerstukken II, 2015-2016, 34 434, nr. 3, p. 3-4) staat dat deze bepaling is opgenomen voor de categorie 'schepen waarvan niet bij voorbaat duidelijk is of deze altijd zouden worden aangemerkt als varend schip. De regering is van mening dat deze schepen niet gekwalificeerd moeten worden als bouwwerk en daarom bevat het wetsvoorstel

een uitzondering voor deze schepen. Het betreft de categorie (historische) varende schepen waarop wordt verbleven (wonen, restaurant, museum en dergelijke). Deze schepen liggen veelal langere tijd stil, maar er wordt af en toe mee gevaren. [...]. In de Woningwet wordt nu expliciet vastgelegd dat deze groep schepen niet onder de regelgeving voor bouwwerken valt. De omschrijving van de uitzondering, namelijk dat het schip moet zijn bestemd voor de vaart, sluit aan bij de terminologie van de Binnenvaartwet en het Binnenvaartbesluit. De bewoording dat een schip is “bestemd voor de vaart” geeft aan dat het schip is bedoeld om voor de vaart te gebruiken. Uiterlijk en inrichting van dit soort schepen verschilt sterk van elkaar. Bij de bepaling of een schip voor de vaart is bestemd, kan gekeken worden naar:

- de vorm van het casco en het materiaalgebruik;
- de bedoeling waarmee het schip oorspronkelijk is of wordt gemaakt;
- de aanwezigheid van voortstuwing of aandrijving (al dan niet indirect);
- de aanwezigheid van een stuurinrichting;
- de zichtlijn vanuit de stuurinrichting, of
- of het schip gebruikt mag worden om mee te varen op grond van de Binnenvaartwet.

[...]. De hier genoemde kenmerken moeten niet als cumulatief worden aangemerkt, maar zijn bedoeld als handvatten bij de beoordeling of een schip is bestemd voor de vaart en wordt gebruikt voor de vaart’, aldus de toelichting.

De Afdeling is van oordeel dat artikel 1, zevende lid, van de Woningwet niet van toepassing is op het woonschip. Uit de hiervoor weergegeven onderdelen van de Memorie van Toelichting van de Wet verduidelijking voorschriften woonboten volgt dat voldaan moet worden aan twee cumulatieve criteria om een schip als ‘varend’ aan te merken. Het moet gaan om schepen die (1) bestemd zijn voor de vaart en (2) die – al dan niet incidenteel – worden gebruikt voor de vaart. De vraag of een schip bestemd is voor de vaart moet worden beantwoord aan de hand van objectieve criteria, onder meer de bedoeling waarmee het schip oorspronkelijk is gemaakt en – kortheidshalve – de constructieve en mechanische vaargeschiktheid van het schip, bijvoorbeeld de aanwezigheid van een functionerende voortstuwing en stuurinrichting. De Afdeling volgt het standpunt van de raad dat het woonschip oorspronkelijk is gemaakt voor de (binnen)vaart. Appellanten hebben evenwel onweersproken gesteld dat het woonschip niet beschikt over een certificaat van onderzoek. Gelet ook op het bouwjaar van het schip (voor

1975) en de omstandigheid dat niet in geschil is dat het woonschip vanaf (omstreeks) 1975 is afgemeerd op de huidige locatie (als woonschip) en dat nadien niet met het schip is gevaren, is naar het oordeel van de Afdeling aannemelijk gemaakt dat het woonschip niet wordt gebruikt voor de vaart. De enkele omstandigheid dat het schip incidenteel naar een helling is gebracht voor inspectie en onderhoud doet hier niet aan af. Gelet daarop is niet voldaan aan de hiervoor genoemde criteria. De Afdeling komt daarom tot de conclusie dat het woonschip aan te merken is als een bouwwerk. Door voor de afmeerlocatie van het woonschip niet te voorzien in een planregeling die ter plaatse een gebouw toelaat, heeft de raad gehandeld in strijd met het uitgangspunt dat de feitelijk bestaande situatie als zodanig wordt bestemd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 10-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RVS:2021:2484

Zaaknummer: 201903497/1/R4

Wetsartikelen: 1 lid 7 Woningwet